



بسمه تعالی

جناب آقای دکتر حسن روحانی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

با سلام و عرض ادب

احتراماً پیرو جلسه ارزشمند با حضرتعالی در مورخ نهم اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ که نشان از حسن توجه به جایگاه انجمن های علمی در اتخاذ تدابیر در پاسخ به مسائل روز جامعه به دنبال همه گیری جهانی بیماری COVID19 داشته است، مواردی چند از نقطه نظرات انجمن علمی پزشکی اجتماعی ایران را به استحضار می رساند:

۱- همه گیری جهانی COVID19 نشان داد که سلامت، به عنوان حق اساسی برای تمامی انسان ها در تمامی جوامع؛ واسطه قطعی و حتمی پویایی و پیشرفت نیز هست. از دست رفتن سلامت جامعه معادل از میان رفتن توسعه، اشتغال، روال و ضرباهنگ طبیعی زیست انسان و متوقف شدن جریان زندگی معمول است و "سلامت"، نتیجه فعالیت همه ارکان جامعه است؛ رویکردی که از آن به "مولفه ها یا تعیین کننده های اجتماعی سلامت" تعبیر می شود، یادآوری می کند که تأمین سلامت مردم اگرچه در نگاه نخست، جزیی از وظایف نظام سلامت شمرده می شود، ولی در واقع نتیجه تعامل و همکاری بخش های متعدد در ساختار یک جامعه است. همه گیری جهانی COVID19 آشکار ساخت که بخش های مختلف در ساختار جامعه هماهنگ با هم باید در راستای سلامت مردم فعالیت کنند یا حتی گاهی دست از کار بکشند و بدون همکاری و هماهنگی بین بخش سلامت با سایر بخش ها از جمله صنعت، امنیت، آموزش، ارتباطات، حمل و نقل، گردشگری و ... تأمین سلامت مردم، انتظاری غیر واقعی است.

۲- بحران در سلامت جامعه همراه با تغییرات عمده و گسترده در همه ارکان زندگی اجتماعی است و به همین دلیل باید نظام اجتماعی برای تأمین سلامت مردم از هیچ تلاشی فروگذار نکند. حفظ انسجام اقتصاد، اشتغال، عرصه های ارتباطی، فرهنگی، معنوی و سایر جنبه های زندگی اجتماعی، چون حفظ انسجام اجتماعی و پرهیز از عوارض ناشی از گسیختگی اجتماعی مانند آنگ های ناشی از ابتلا به بیماری موضوع اهمیت سرمایه اجتماعی در مقابله با بحران های عمده سلامت نظیر همه گیری های گسترده را مورد تأکید قرار می دهد.

۳- این همه گیری جهانی، تذکری جدی بر مقابله با همه ی بیماری ها داشته است. در کنار بیماری های غیر واگیر که با توجه به میزان شیوع و مرگ و میر (مانند بیماری های قلبی و عروقی، دیابت و سرطان ها)، مقابله با آنها منطقی و پذیرفتنی است، بیماری های واگیر به ویژه بیماری های نوپدید یا بازپدید با قابلیت تبدیل به همه گیری های گسترده، که نتایج فاجعه باری در



بر دارد، باید مورد توجه ویژه قرار گیرند. و باید به تصورات نادرست سال های اخیر در کشور های مختلف در باب بی حاصل بودن یا حتی مضر بودن اقدامات پیشگیرانه پزشکی مانند واکسیناسیون پایان داده شود.

۴- رویکردهای اتخاذ شده توسط دولت های مختلف در مورد این همه گیری جهانی متفاوت بوده است. از قرنطینه کامل در کشور چین که حتی مانع از انتقال بیماران به منظور دریافت خدمت از یک منطقه به منطقه دیگر شده است تا رویکرد کشورهای چون کره جنوبی و سنگاپور در استفاده گسترده از آزمون های غربالگری به منظور ردیابی تماس و شناسایی افراد مبتلا و جداسازی ایشان در راستای قطع زنجیره انتقال، مثال هایی از این رویکردها می باشند.

آنچه مسلم است و در کشور عزیز اسلامی ما نیز سعی بر آن بوده که انجام شود، جداسازی منطقی افراد مبتلا از افراد سالم بوده که به نظر می رسد تنها راه ممکن در کنترل یک بیماری مسری است که تا این لحظه واکسن و درمان قطعی برای آن شناخته نشده است. بدیهی است شکسته شدن این فاصله گذاری، بدون شواهد مطمئن از کنترل بیماری، می تواند به سرعت منجر بازگشت موج همه گیری شود. لذا استفاده از تمامی اطلاعات در تصمیم سازی صحیح با در نظر گرفتن جمیع شرایط اقتصادی- اجتماعی و آمادگی کامل جهت بازگرداندن تصمیمات، همانگونه که حضرتعالی در فرمایشات خود تأکید فرموده اید، منطقی ترین تدبیر است.

۵- خودکفائی در کشور، به ویژه در برهه حساس کنونی ناشی از تحریم ها و همه گیری بیماری، در همه ی عرصه ها و بالأخص تجهیزات، آزمون های غربالگری و تشخیصی، دارو و امکانات مورد نیاز، بسیار حیاتی و کلیدی است و حتی تلاش جهت افزایش تولید به سمت صادرات، بسیار اهمیت خواهد داشت. لکن به نظر می رسد ارزیابی کیفی و کارآئی محصولات و بررسی صحت ادعاها در تولید و کشف موارد مختلف، نیز از اهمیت بالائی برخوردار می باشد. از اینرو پیشنهاد می شود کمیته ای ویژه با نظارت مستقیم جنابعالی در معاونت تحقیقات و فن آوری ریاست جمهوری، با درستیورالعمل های علمی مشخص و موجود، نسبت به ارزیابی هر یک از محصولات فن آورانه به صورت بی طرف اقدام کرده و سپس تخصیص بودجه و اعتبار و حمایت ها جهت تولید انبوه و یا رسانه ای شدن آنها، مبنا قرار گیرد. تنظیم نحوه حمایت ها به صورت مرحله به مرحله و بر اساس میزان تولید محصول و ارزیابی کارآئی محصولات در عرصه و نه به صورت اعطای یک مرحله ای، به نظر می رسد می تواند تضمین مناسب تری از دستیابی به اهداف در این موارد را به همراه آورد.

۶- در روند تصمیم سازی ها، استفاده از آمار و اطلاعات کلیدی بوده و مبنای دستیابی به آمار و اطلاعات، پژوهش ها و گزارش های مختلف موجود و یا طراحی شده است. از آنجا که در هر مورد از فرایند جمع آوری داده ها و گزارش موارد، خطاهای شناخته شده ای موجود بوده که می تواند اساس تصمیم سازی را متأثر سازد، پیشنهاد می شود، کمیته اپیدمیولوژی بیماری COVID19 با تشکیل کارگروهی ویژه، پیش از استفاده و انتشار اطلاعات از منابع مختلف، آنها را مورد بررسی و تحلیل قرار



داده و یا در نظر گرفتن میزان اطمینان و خطا، آنها را در اختیار گروه تصمیم ساز به ویژه کمیته کشوری کنترل بیماری کرونا قرار دهند.

۷- در تمام عرصه ها پیشگیری مقدم بر درمان و از نظر هزینه و اثربخشی، برترین رویکردها به شمار می رود. در دولت محترم حضرتعالی و با مدیریت جناب آقای دکتر نمکی این عرصه بیشتر مورد توجه قرار گرفته است که شایسته تقدیر است، لکن به نظر می رسد توجه ساختاری به این مقوله که جزئیات آن در پیشنهادات انجمن علمی پزشکی اجتماعی ایران به وزارت محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی آورده شده است به همراه استفاده مناسب و متناسب از تنها گروه متخصصین در این حوزه (متخصصین پزشکی اجتماعی و پیشگیری در کشور) می تواند بهره وری و کارآمدی را در سطح قابل توجهی افزایش دهد.

یکی از مهمترین موارد در این حوزه نظام مراقبت از بیماری های تنفسی است که با توجه به احتمال بالای بروز بیماری های مشابه و همچنین موج های بعدی بیماری COVID19، نقش بسیار کلیدی در شناسائی موارد به صورت زود هنگام و انجام اقدامات عاجل در کنترل گسترش بیماری های ناشناخته و نوظهور از مبداء و در شروع اولیه بیماری دارد. به نظر می رسد پرداختن به این موضوع خطیر رویکردی کارآمد و تدبیری مشخص در پیشگیری از این بیماری و بیماری های مشابه خواهد بود.

۸- بر اساس اطلاعات موجود، به نظر می رسد میزان ابتلاء کادر درمان و انتقال بیماری در محیط های بیمارستانی در کشور بالاتر از متوسط جهانی بوده است. علاوه بر این به نظر می رسد مقوله بسیار مهم کنترل عفونت های بیمارستانی، حتی پیش از مقوله COVID19 نیز نیاز به توجه بیشتر و ایجاد ساختاری ویژه تر در نظام حاکمیت بالینی داشته است. توجه به این مهم و ایجاد ارکان اساسی آن در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به نظر می رسد می تواند نقشی مهم در ارتقاء مراقبت ها و افزایش ایمنی کادر درمان و کاهش مخاطرات داشته باشد، که انتظار می رود با تدبیر شناخته شده در وزیر محترم بهداشت، جناب آقای دکتر نمکی، این مقوله نیز به حد مطلوب مورد توجه بیشتر قرار گیرد.

۹- جنبه های اجتماعی مرتبط با همه گیری COVID19 که مورد توجه ویژه حضرتعالی بوده است، بسیار مهم بوده و ضرورتاً باید به طور ویژه مورد بررسی و چاره اندیشی قرار گیرد. ضمن تقدیر از زحمات و تلاش های حضرتعالی و دولت محترم، پیشنهاد می شود کارگروه های ویژه ای به منظور بررسی مقوله های مهمی چون انزوای اجتماعی به دنبال فاصله گذاری اجتماعی، خشونت خانگی و مباحث اقتصادی و پویایی اقتصادی به ارائه راهکارهای قابل اجرا و قابل اعتماد بپردازند. این مقوله با توجه به مسایل موجود که ممکن است در پیگیری موارد خشونت ها حتی در برخی از اوقات منجر به محکوم شدن قربانی به جای مجرم شود از اهمیت ویژه ای جهت نظارت و حسن تدبیر جنابعالی جهت ارائه راهکارهای پویا و کارآمد برخوردار می باشد.

در مقوله اقتصادی نیز به نظر می رسد ظرفیت های قابل توجهی در کسب و کار مجازی و کسب و کارهای نوظهور و همچنین بخش خصوصی، با رویکرد واقعی نگاه به مشارکت بخش خصوصی، با توجه به وضعیت پیش آمده در کشور وجود داشته باشد، که استفاده از اندیشه های جوان و نوآور در این عرصه با حمایت و تدبیر حضرتعالی می تواند منجر به گشایش های مشخصی



در عرصه کسب و کارهای جدید و کاهش موج از دست رفتن کسب و کارهای قبلی داشته باشد. ایجاد ساختار مشورتی مشخص در راستای شناسایی و استفاده از این ظرفیت ها به نظر می رسد می تواند کمک مؤثری در برون رفت از شرایط موجود داشته باشد.

۱۰- استفاده از ظرفیت های انجمن های علمی، هم در انتقال دانش و اطلاعات به بدنه حاکمیت و تصمیم ساز و هم در یافتن پاسخ سؤالات موجود جهت تصمیم سازی و هم در راستای اجرای مأموریت های مختلف حسب صلاحدید و تفویض، به نظر می رسد می تواند به عنوان یک سرمایه با ارزش افزوده در نظر گرفته شود. ایجاد ساختار مشورتی مناسب و پویا در این خصوص در معاونت تحقیقات و فن آوری ریاست جمهوری، می تواند نقطه روشنی را در این مسیر بگشاید. به عنوان پیشنهاد اولیه در صورت صلاحدید ضمن درخواست بازبینی سامانه ارتباطات مردمی با ریاست محترم جمهوری، جهت رفع نواقصی که مانع از ارسال ایده ها می شود، ایجاد یک محیط اختصاصی جهت ارتباط مستقیم و اختصاصی هر یک از انجمن های علمی با حضرتعالی مناسب به نظر می رسد.

۱۱- یکی از مهمترین اقدامات حضرتعالی در راستای تحقق عدالت اجتماعی و افزایش سطح سلامت و سرمایه اجتماعی و پویایی در تمامی عرصه ها به ویژه در عرصه های اقتصادی، موضوع شفافیت بوده است. به نظر می رسد تلاش های ارزشمند جنابعالی در مقوله شفافیت و مسئولیت اجتماعی یکی از کلیدی ترین رویکردها در پویایی و شکوفایی در جامعه و دستیابی به فرصت های برابر برای آحاد جامعه باشد. لذا ضمن آرزوی توفیق روزافزون برای حضرتعالی و دولت محترم در این مقوله بسیار مهم، پیشنهاد می شود رویکردهای مختلف موجود در شفاف سازی درآمدها، منابع تخصیص یافته و دریافت های اشخاص حقیقی و حقوقی حسب صلاحدید و بر اساس تجارب سایر کشورها و نقطه نظرات کارشناسان امر، مد نظر قرار گرفته و در راستای افزایش اعتماد عمومی به دولت محترم و شفاف سازی اقدامات مؤثر موجود، بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

در خاتمه ضمن تشکر مجدد از حضرتعالی در فرصت فراهم شده، انجمن علمی پزشکی اجتماعی ایران آمادگی کامل خود را در تشریح، تبیین و پیاده سازی موارد ذکر شده در فوق و فراتر از آن، در حد تمام بضاعت و توان اعلام می دارد.

و من الله التوفیق



دکتر علی پاشایی
رئیس انجمن علمی پزشکی اجتماعی ایران